Stuk **514** (2000-2001) – Nr. 2

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

16 oktober 2001

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans, Francis Vermeiren en Sven Gatz –

houdende de controle op de regeringsmededelingen

ADVIES

– van de Raad van State –

Zie :

514 (2000-2001)

– Nr. 1 : Voorstel van bijzonder decreet

RAAD VAN STATE

DE EERSTE VOORZITTER
31.397/3

Brussel, 10 oktober 2001

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op Uw brief van 13 maart 2001 (ref. : dec/com/gerit/brieven/rvst130301), heb ik de eer U hierbij een uitgifte en twee afschriften te zenden van het advies van de Raad van State over een voorstel van bijzonder decreet houdende de controle op de regeringsmededelingen.

Met bijzondere hoogachting,

De Eerste Voorzitter

W. DEROOVER

De Heer N. DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement

1011 BRUSSEL

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 31.397/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 15 maart 2001 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem van advies te dienen over een voorstel van bijzonder decreet "houdende de controle op de regeringsmededelingen" (Parl. St., Vl. Parl., 2000-01, nr. 514/1), heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 5 juni 2001 en 2 oktober 2001, op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven :

31.397/3

STREKKING VAN HET VOORSTEL

1. Het voor advies voorgelegde voorstel van bijzonder decreet beoogt een regeling inzake de controle op mededelingen van (leden van) de Vlaamse regering en van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Dit voorstel moet gelezen worden in samenhang met het voorstel van decreet houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, ingediend door dezelfde leden van het Vlaams Parlement [1], waarover de Raad van State heden advies 31.398/3 geeft.

In de loop van de huidige legislatuur werd eerder reeds door de heer De Batselier een voorstel van decreet ingediend, dat dezelfde aangelegenheid beoogde te regelen als de twee thans voorliggende voorstellen [2]. Over dat voorstel heeft de Raad van State op 4 juli 2000 advies 30.146/3 gegeven [3]. De twee voorstellen waarover heden advies wordt gegeven, resulteren deels uit de opmerkingen die de Raad in dat eerdere advies formuleerde en deels uit nieuwe beleidsopties.

2. De controle die het voorstel van bijzonder decreet beoogt, is in belangrijke mate geïnspireerd door de bestaande federale regeling [4].

Volgens het voorstel wordt de controle op de regeringsmededelingen uitgeoefend door een Controlecommissie voor Regeringsmededelingen. Die commissie wordt in het Vlaams Parlement opgericht, overeenkomstig de bepalingen van het

---

(1) Parl. St., Vl. Parl., 2000-01, nr. 515/1.

(2) Voorstel van decreet houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid, Parl. St., Vl. Parl., 1999-2000, nr. 267/1.

(3) Parl. St., Vl. Parl., 1999-2000, nr. 267/2. Op dezelfde datum gaf de Raad van State advies 30.145/3 over een vergelijkbaar voorstel van de heer Caluwé (Parl. St., Vl. Parl., 1999-2000, nr. 197/2).

(4) Artikel 4bis van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

Reglement. De Controlecommissie gaat na of een mededeling niet geheel of ten dele tot doel heeft het imago van de Vlaamse regering, of van één of meer van haar leden, of van een politieke partij te beïnvloeden (artikel 3).

De Vlaamse regering of één of meer van haar leden kunnen een voorgenomen mededeling vooraf voor advies aan de Controlecommissie voorleggen (artikel 4). Elke Vlaamse volksvertegenwoordiger kan een klacht indienen tegen een regeringsmededeling (artikel 5). De Controlecommissie kan een mededeling ook ambtshalve onderzoeken (artikel 6).

Indien de Controlecommissie optreedt op grond van een klacht of indien ze ambtshalve een mededeling onderzoekt, moet ze het advies inwinnen van een Expertencommissie (artikel 9). Deze laatste commissie, opgericht bij het voorgestelde decreet nr. 515/1, heeft bepaalde bevoegdheden i.v.m. de communicatie-initiatieven van de Vlaamse overheid.

Indien de Controlecommissie oordeelt dat de betrokken mededeling tot doel heeft het imago van de Vlaamse regering, van één of meer van haar leden of van een politieke partij te beïnvloeden, legt ze aan de betrokken minister of ministers een "gemotiveerde blaam" op, die wordt publiek gemaakt tijdens een vergadering van het Vlaams Parlement (artikel 8).

De bepalingen in verband met de mededelingen van de Vlaamse regering zijn op overeenkomstige wijze van toepassing op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement (artikel 10).

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN HET VLAAMSE GEWEST

1. In zijn voornoemde advies 30.146/3 van 4 juli 2000 oordeelde de Raad van State dat een regeling i.v.m. de controle op mededelingen van de regering en van de voorzitter van het Vlaams Parlement op grond van de zgn. constitutieve autonomie geacht kon worden tot de bevoegdheid van de decreetgever te behoren. Een dergelijke

regeling zou dan wel het voorwerp moeten uitmaken van een decreet dat werd aangenomen met een bijzondere meerderheid [5].

Die zienswijze is door de indieners van het thans besproken voorstel overgenomen [6].

2. Inmiddels is bij artikel 15 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen een paragraaf 5 toegevoegd aan artikel 31 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het eerste lid van die paragraaf luidt als volgt :

> "Elke Raad of het door hem aangewezen orgaan oefent, volgens de bij decreet bepaalde regels, de controle van de verkiezingsuitgaven met betrekking tot de verkiezing van de Raad uit, alsook de controle op de regeringsmededelingen van de leden van zijn regering".

Op grond van die bepaling, die op 1 januari 2002 in werking treedt (artikel 41 van de bijzondere wet van 13 juli 2001), zal de decreetgever bij gewoon decreet een regeling in verband met de mededelingen van de regering kunnen vaststellen [7]. Het verdient dan ook aanbeveling, mede gelet op het ogenblik waarop dit advies wordt gegeven, om de voorgestelde regeling, in zoverre ze betrekking heeft op de mededelingen van de regering, het voorwerp te laten uitmaken van een gewoon

---

(5) Advies 30.146/3 van 4 juli 2000, Parl. St., Vl. Parl., 1999-2000, nr. 267/2, pp. 12-14.

(6) Toelichting, Parl. St., Vl. Parl., 2000-01, nr. 514/1, p. 3.

(7) Onder voorbehoud uiteraard van een eventuele vernietiging van artikel 15 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 door het Arbitragehof. De Raad van State meent te moeten verwijzen naar zijn advies over het ontwerp van bijzondere wet, waarin hij had opgemerkt dat de bijzondere wetgever de betrokken aangelegenheid weliswaar uitdrukkelijk kon opdragen aan de gemeenschappen en de gewesten, maar dat dan niettemin vereist bleef dat een decretale regeling bij bijzondere meerderheid zou worden aangenomen (advies 31.226/VR van 20 februari 2001 over het ontwerp dat geleid heeft tot de bijzondere wet van 13 juli 2001, Parl. St., Senaat, nr. 2-709/1, (45), 56). De bijzondere wetgever heeft daarentegen kennelijk de bedoeling gehad aan de gemeenschaps- en gewestraden de mogelijkheid te bieden om, na de bevoegdheidsoverdracht, met een gewone meerderheid de betrokken aangelegenheid te regelen.

decreet [8], niet van een bijzonder decreet, en dit decreet dan in werking te laten treden op 1 januari 2002 (of later).

3. Het nieuwe artikel 31, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 heeft geen betrekking op de controle op de mededelingen van de voorzitter van een gemeenschapsraad of een gewestraad. In dit opzicht wordt er dus niets gewijzigd aan de bevoegdheidsregeling terzake.

Zoals hiervóór in herinnering is gebracht, heeft de Raad van State in advies 30.146/3 overwogen dat de decreetgever deze aangelegenheid kan regelen binnen het kader van de constitutieve autonomie, bedoeld in artikel 118, § 2, van de Grondwet en artikel 49, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De Raad is er daarbij van uitgegaan dat een controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement een aspect van de werking van het Parlement betreft. De betrokken regeling zou evenwel het voorwerp moeten uitmaken van een bijzonder decreet.

De Raad van State bevestigt thans die zienswijze.

Hij meent hieraan evenwel te moeten toevoegen dat indien de voorgestelde regeling zo wordt aangepast dat ze uitsluitend de interne werking van het Vlaams Parlement betreft, ze het voorwerp kan - en moet - uitmaken van het Reglement van het Vlaams Parlement, niet van een decreet [9]. Dit zou het geval zijn als het geoorloofd karakter van een mededeling van de voorzitter uitsluitend binnen het Parlement wordt beoordeeld, zonder de structurele medewerking van een externe instantie, zoals de Expertencommissie die opgericht zou worden bij het voorgestelde decreet nr. 515/1.

Het staat uiteraard aan het Vlaams Parlement om te opteren voor de ene of de andere werkwijze.

---

(8) In dit opzicht wordt dus gesuggereerd om terug te keren tot het systeem vervat in het voorstel van decreet nr. 267/1.

(9) Zie, a contrario, advies 31.049/3 van 13 maart 2001 over een voorstel van decreet houdende controle op grote projecten, Parl. St., Vl. Parl., 2000-01, nr. 493/2, pp.7-9.

31.397/3

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De hiernavolgende opmerkingen hebben betrekking op de tekst van het voorstel, zoals dit thans voorligt. Het spreekt vanzelf dat die opmerkingen herlezen zullen moeten worden in het licht van de eventuele herwerking van het voorstel, ten gevolge van de opmerkingen die i.v.m. de bevoegdheid van de decreetgever zijn gemaakt.

2. Overeenkomstig zijn vaste adviespraktijk, beperkt de Raad van State zijn onderzoek in beginsel tot die bepalingen van het voorstel die nieuw zijn in vergelijking met de tekst waarop advies 30.146/3 betrekking heeft.

Artikel 2

Het tweede lid hoort thuis in een afzonderlijke bepaling, die beter wordt opgenomen aan het einde van het voorstel (bijvoorbeeld tussen de huidige artikelen 10 en 11).

Artikel 4

Volgens het tweede lid legt de voorzitter van de Controlecommissie een verzoek om advies binnen dertig dagen aan de Controlecommissie voor. Volgens het derde lid verleent de Controlecommissie een advies "binnen een termijn van zestig dagen na de ontvangst van het verzoek".

De tekst maakt niet duidelijk wanneer de termijn van zestig dagen, bedoeld in het derde lid, begint te lopen : is dit vanaf de ontvangst van het verzoek om advies door de voorzitter, of is dit vanaf de voorlegging van het verzoek tot advies

door de voorzitter van de Controlecommissie (wat binnen een termijn van dertig dagen moet gebeuren) ? De toelichting bij het voorstel biedt evenmin uitsluitsel [10].

De tekst zou op dit punt gepreciseerd moeten worden.

Artikel 5

Mutatis mutandis geldt, i.v.m. het tweede lid, dezelfde opmerking als bij artikel 4.

Deze opmerking klemt hier des te meer nu aan het verstrijken van de termijn van zestig dagen bepaalde rechtsgevolgen worden verbonden (zie het vierde lid).

Artikel 6

Volgens dit artikel kan de Controlecommissie een regeringsmededeling ambtshalve onderzoeken. In dat geval moet ze een beslissing nemen [11] "uiterlijk negentig dagen nadat (ze) kennis had of had kunnen hebben van de regeringsmededeling".

---

[10] Volgens de toelichting begint de termijn van zestig dagen te lopen vanaf "de ontvangst van de aanvraag" (Parl. St., Vl. Parl., 2000-01, nr. 514/1, p. 4), hetgeen erop lijkt te wijzen dat het ogenblik is bedoeld waarop de aanvraag is ontvangen door de voorzitter van de Controlecommissie. Verder wordt echter gesteld dat de datum van ontvangst van de aanvraag "door de Controlecommissie" de dag is "waarop de Controlecommissie een eerste maal schriftelijk kennis neemt van een dossier" (ibid.), hetgeen eerder lijkt te wijzen op het ogenblik waarop de voorzitter het verzoek aan de Controlecommissie voorlegt.

[11] Uit de tekst blijkt niet ondubbelzinnig dat de termijn geldt voor het nemen van de beslissing. De woorden "Dit gebeurt" zouden beter vervangen worden door "De Controlecommissie neemt haar beslissing".

Zoals die bepaling geformuleerd is, bestaat het risico dat ze aanleiding zal geven tot moeilijkheden bij de toepassing ervan. Het bepalen van het beginpunt van de bedoelde termijn van negentig dagen zal immers niet steeds vanzelfsprekend zijn. Vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om nader te bepalen vanaf welk ogenblik de termijn begint te lopen. Daarbij zou een onderscheid gemaakt kunnen worden naargelang van het medium waarmee de betrokken regeringsmededeling plaatsvindt (verspreiding van een gedrukt stuk, uitzending op radio of televisie, ...).

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER, DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS W. DEROOVER